

Evvel**Cevap**

TYT TÜRKÇE

DENEME 1

CEVAP ANAHTARI VE AYRINTILI ÇÖZÜMLER

40	55	5
SORU	ÖNERİLEN DAKİKA	SEÇENEK

Cevap anahtarı, konu bilgileri ve ğrenci düzeyinde ayrıntılı çözümler

Bu alışma zgn bir eğitim denemesidir; resmî ÖSYM yayını değildir.

Bu kitapçıktaki bütün soru metinleri zgn olarak hazırlanmıştır.

CEVAP ANAHTARI

1	A	9	A	17	E	25	B	33	B
2	D	10	E	18	D	26	B	34	D
3	E	11	A	19	D	27	D	35	E
4	E	12	B	20	B	28	B	36	E
5	D	13	C	21	B	29	A	37	C
6	D	14	C	22	A	30	C	38	D
7	C	15	B	23	E	31	A	39	A
8	C	16	C	24	A	32	C	40	E
Cevap dağılımı: A: 8 B: 8 C: 8 D: 8 E: 8									

KONU DAĞILIMI

Konu	Soru
Anlatım Bozuklukları	1
Cümlede Anlam	5
Cümlelerin Öğeleri	1
Filide Çatı	1
Fiilimsiler	1
Görsel Okuma	2
Noktalama İşaretleri	2
Paragrafta Anlam	13
Paragrafın Yapısı	7
Ses Bilgisi	1
Sözcük Türleri	1
Sözcükte Anlam	3
Yazım Kuralları	2

AYRINTILI ÇÖZÜMLER

Her çözümde doğru seçeneğin dayanağı ve gerekli kavram açıklanmıştır.

1. Soru [Sözcükte Anlam - Mecaz Anlam]

Doğru cevap: A) Yapının temel düzenini taşıyan ana yapı

“Omurga” gerçek anlamda vücudu taşıyan kemik dizisidir. Cümlede ise binanın tarihî kimliğini ve düzenini taşıyan temel yapı anlamında mecazlaşmıştır. Mimarın amacı yeni ekleri sergilemek değil, yapının ana karakterini görünür kılmaktır. Bu nedenle doğru seçenek “Yapının temel düzenini taşıyan ana yapı”dır.

2. Soru [Sözcükte Anlam - Deyim]

Doğru cevap: D) İnsanların görüş ve eğilimlerini anlamaya çalışmak

“Nabzını yoklamak” deyimini, bir topluluğun bir konuya nasıl yaklaştığını, ne düşündüğünü ve nasıl tepki vereceğini anlamaya çalışmak demektir. Toplantıların proje açıklanmadan önce yapılması da belediyenin halkın eğilimini öğrenmek istediğini gösterir.

3. Soru [Cümlede Anlam - Amaç-Sonuç]

Doğru cevap: E) Kütüphanedeki dağınık kaynakları kolay bulmak üzere yeni bir sınıflandırma sistemi kurduk.

Amaç-sonuç cümlesinde yapılan işin hangi amaçla gerçekleştirildiği belirtilir. “Kolay bulmak üzere” sözü, sınıflandırma sisteminin kurulma amacını bildirir. Diğer seçeneklerde ise gerçekleşmiş bir durumun nedeni verildiği için neden-sonuç ilişkisi vardır.

4. Soru [Cümlede Anlam - Yakın Anlamli Cümleler]

Doğru cevap: E) Kalıcı eserler, dönemsel gündemle sınırlı kalmayıp farklı çağların okuruna seslenen sorular taşır.

Verilen cümlede çağdaşlığın yalnızca güncel konu seçmekle sağlanamayacağı, eserin farklı dönemlerde yeniden karşılık bulabilecek sorular ortaya koyması gerektiği vurgulanır. Doğru seçenek de kalıcılığı dönemsel gündemin ötesine geçmeye ve farklı çağların okuruna seslenmeye bağlamaktadır.

5. Soru [Cümlede Anlam - Sitem]

Doğru cevap: D) Sitem

Sitem, bir kişiye onun davranışından duyulan kızıncılığı doğrudan ve öfkelenmeden belirtmektir. Konuşan kişi, birlikte çalışma sözünün tutulmamasından dolayı karşısındakine kızıncılığını yöneltmektedir. Yakınma genel bir durumdan şikâyet etme, hayıflanma ise kaçırılan bir fırsat için üzülmektir.

6. Soru [Cümlede Anlam - Üslup ve İçerik]

Doğru cevap: D) Üslup (biçem)

Cümlede eserde ne anlatıldığı değil, anlatımın nasıl kurulduğu açıklanmaktadır. Kısa cümleler, konuşma dilinin kullanılması ve betimleme biçimi, yazarın dili kullanma tarzıyla ilgilidir. Bu nedenle değerlendirme üslup, yani biçem yönündendir.

7. Soru [Sözcükte Anlam - Ad Aktarması]**Doğru cevap: C) Ödül açıklanınca bütün salon genç şairi ayakta alkışladı.**

“Bütün salon alkışladı” cümlesinde alkışlayan yerin kendisi değil, salonda bulunan insanlardır. Yer adı, o yerdeki insanlar yerine kullanıldığı için yer-insan ilişkisine dayalı ad aktarması vardır. Diğer seçeneklerde sözcükler gerçek ya da yan anlamlarıyla kullanılmıştır.

8. Soru [Cümlede Anlam - Aşamalı Durum]**Doğru cevap: C) Aşamalı durum**

“Devam ettikçe”, “daha iyi” ve “giderek azalıyordu” ifadeleri değişimin bir anda değil, zaman içinde aşama aşama gerçekleştiğini gösterir. Bu nedenle cümlede aşamalı durum anlamı vardır.

9. Soru [Paragrafta Anlam - Ana Düşünce]**Doğru cevap: A) Etkili not alma, bilgiyi seçip yeniden düzenleyerek öğrenmeye dönüştürmeyi gerektirir.**

Parçada not almanın mekanik bir kopyalama işi olmadığı; bilgiyi kendi cümleleriyle kurma, ilişkilendirme ve soru üretme süreci olduğu vurgulanmaktadır. Bu işlemler öğrenmeyi derinleştirir. Doğru seçenek bu ana düşünceyi en kapsamlı biçimde verir.

10. Soru [Paragrafta Anlam - Başlık]**Doğru cevap: E) Kentin Görünmeyen Altyapısı: Ağaçlar**

Parça, kent ağaçlarının gölge vermenin ötesinde su yönetimi, hava kalitesi, sıcaklık ve canlı yaşamı bakımından altyapı işlevi gördüğünü anlatır. “Kentin Görünmeyen Altyapısı: Ağaçlar” başlığı parçanın hem konusunu hem de temel vurgusunu karşılar.

11. Soru [Paragrafta Anlam - Çıkarım]**Doğru cevap: A) Müze etiketleri, merakı tüketmek yerine ziyaretçinin dikkatini nesneye yöneltmelidir.**

Parçada iyi etiketin temel bilgiyi verip ziyaretçiyi nesnenin ayrıntılarına yöneltmesi gerektiği savunulur. Etiket gözlemin yerini almamalı, onu güçlendirmelidir. Bu nedenle doğru çıkarım, etiketlerin merakı bitirmeyip dikkati nesneye yöneltmesidir.

12. Soru [Paragrafta Anlam - Ulaşılamayan Yargı]**Doğru cevap: B) Yavaş okuma, metin türü ne olursa olsun her zaman en verimli yöntemdir.**

Parça, okuma biçiminin metnin amacına göre değiştiğini açıkça söyler ve kısa bir duyuru ile derin okuma gerektiren metni ayırır. Bu nedenle “her metin türünde her zaman yavaş okuma” genellemesine ulaşamaz. Diğer seçenekler parçadaki açıklamalarla doğrudan desteklenmektedir.

13. Soru [Paragrafın Yapısı - Paragraf Tamamlama]**Doğru cevap: C) Bu yüzden zanaatta görünmeyen emek, görünen sadeliğin temelidir.**

Parçada görünürde sade ve rahat olan ürünün arkasında yoğun, görünmeyen bir hazırlık olduğu anlatılır. Son cümle bu karşıtlığı sonuçlandırmalıdır. "Görünmeyen emek, görünen sadeliğin temelidir." yargısı önceki cümleleri özetleyip doğal bir sonuç oluşturur.

14. Soru [Paragrafın Yapısı - Cümle Ekleme]**Doğru cevap: C) II. cümleden sonra**

Eklenecek cümledeki "Bu yavaşlık" sözü, II. cümlede belirtilen "hızımız azalır" yargısına gönderme yapar. Ayrıca sonraki "Bu ayrıntılar" ifadesi de yavaşlık sayesinde fark edilen kapı kolu, duvar yazısı ve kaldırım taşı gibi ayrıntılara bağlanır. Bu nedenle cümle II ile III arasına gelmelidir.

15. Soru [Paragrafın Yapısı - Akışı Bozan Cümle]**Doğru cevap: B) III**

Parçanın konusu tohum bankalarının amacı, saklama koşulları ve denetimidir. III. cümle ise bitki ressamalarının kullandığı fırçalardan söz ederek konuyu başka bir alana taşır. Bu yüzden akışı bozan cümle III'tür.

16. Soru [Paragrafın Yapısı - Paragraf Oluşturma]**Doğru cevap: C) II - IV - I - V - III**

Önce çalışmanın ilk adımı olan güven ilişkisi kurulur (II). Ardından görüşme yapılır ve kayıt alınır (IV). "Bu kayıtlar" sözüyle başlayan I. cümle, IV'teki ses kaydına bağlanır. Daha sonra arşive ekleme işlemi gelir (V). "Böylece" ile başlayan III. cümle bütün süreci sonuçlandırır.

17. Soru [Paragrafın Yapısı - Paragrafı İkiye Bölme]**Doğru cevap: E) IV**

I, II ve III. cümleler arıların dans yoluyla haberleşmesini açıklar. IV. cümleden itibaren konu kent arıcılığına, onun yararlarına ve planlanmasına geçer. Yeni konu IV. cümleyle başladığı için ikinci paragraf burada başlamalıdır.

18. Soru [Paragrafta Anlam - Düşünceyi Geliştirme Yolları]**Doğru cevap: D) Karşılaştırma**

Parçada basılı ve dijital haritaların özellikleri yan yana getirilerek benzer ve farklı işlevleri ortaya konmuştur. "İlki... ikincisi..." biçimindeki karşılaştırmalı yapı belirgindir. Bu nedenle baskın düşünceyi geliştirme yolu karşılaştırmadır.

19. Soru [Paragrafta Anlam - Anlatım Biçimleri]**Doğru cevap: D) Öyküleyici anlatım**

Parçada bir kişinin iskeleye gelişi, vapura yetişmesi ve güverteye çıkması zaman sırasına bağlı eylemlerle anlatılmıştır. Kişi, zaman ve olay unsurları bulunduğu için öyküleyici anlatım ağır basar. Martılara ilişkin ayrıntı betimleme içerirse de parçanın temel yapısını olay akışı oluşturur.

20. Soru [Paragrafta Anlam - Anlatım Biçimleri]**Doğru cevap: B) Tartışmacı anlatım**

Yazar, “yanlış yapmadan öğrenme” düşüncesine karşı çıkmakta; sorular ve örneklerle okurun kanısını değiştirmeye çalışmaktadır. Bir görüşü savunup karşı görüşün geçersizliğini göstermeye yöneldiği için anlatım tartışmacıdır.

21. Soru [Paragrafta Anlam - Ana Düşünce]**Doğru cevap: B) Hatalar düzenli biçimde incelendiğinde gelişmeyi sağlayan bir öğrenme aracına dönüşür.**

Parça, başarısız denemelerin kaydedilip nedenleriyle birlikte incelenmesini savunur. Böyle yapıldığında aynı hatalar tekrarlanmaz ve sonraki adımlar daha bilinçli atılır. Doğru seçenek, hatanın çözümleme yoluyla öğrenme aracına dönüşmesini ifade eder.

22. Soru [Paragrafta Anlam - Yardımcı Düşünce]**Doğru cevap: A) Sözlü tarih çalışmalarını yalnızca meslekten tarihçilerin yürütebileceğine**

Parçada sözlü tarihin gündelik deneyimleri kaydetmesi, hafızanın seçiciliği, farklı kaynaklarla karşılaştırma ve çoklu bakış açıları açıkça yer alır. Çalışmaları yalnızca meslekten tarihçilerin yürütebileceğine ilişkin herhangi bir bilgi yoktur.

23. Soru [Paragrafta Anlam - Parçanın Yanıtladığı Soru]**Doğru cevap: E) Eski fotoğraflar neden güçlü bir hatırlama duygusu uyandırır?**

Parçada eski fotoğrafın kişisel deneyimlerle birleşerek unutulmuş anıları harekete geçirdiği ve bu nedenle güçlü duygu oluşturduğu anlatılır. Dolayısıyla metin, eski fotoğrafların neden hatırlama duygusu uyandırdığı sorusuna yanıt verir.

24. Soru [Paragrafta Anlam - Başlık]**Doğru cevap: A) Boşluğun Tasarımdaki Görevi**

Parça, boş alanın “eksiklik” değil; bölümleri ayıran, dikkati yönlendiren ve düzen kuran bir tasarım aracı olduğunu açıklamaktadır. Bu nedenle en kapsamlı başlık “Boşluğun Tasarımdaki Görevi”dir.

25. Soru [Paragrafın Yapısı - Paragraf Tamamlama]**Doğru cevap: B) Bu nedenle kelime defteri, anlamın yanında örnek cümle ve çağrışımlara da yer vermelidir.**

Parçada sözcüğün bağlam, eşdizim, ton ve farklı kullanımlarla öğrenilmesi gerektiği anlatılır. Son cümle bu görüşü uygulamaya dönüştürmelidir. Kelime defterinde yalnızca anlam değil, örnek cümle ve çağrışım bulunması önceki düşüncelerin doğal sonucudur.

26. Soru [Paragrafın Yapısı - Boşluk Doldurma]**Doğru cevap: B) Meydanın niteliğini belirleyen, gündelik hayatı ne ölçüde ağırlayabildiğidir.**

Boşluktan sonraki “Çünkü” cümlesi insanların rahat beklemesi, oturması ve karşılaşması üzerinden kamusal mekân niteliğini açıklar. Bu nedenle boşluğa, meydanın değerini gündelik hayatı ağırlama gücüne bağlayan cümle gelmelidir.

27. Soru [Paragrafta Anlam - Ana Düşünce]**Doğru cevap: D) Çeviri, sözcük karşılığı bulmaktan öte metnin anlamını, ritmini ve tonunu yeni dilde yeniden kurma işidir.**

Parçada çevirinin yalnızca sözcük eşleştirme olmadığı; anlam, ritim, ton ve kültürel çağrışımların hedef dilde yeniden kurulmasını gerektirdiği vurgulanır. Doğru seçenek bu bütüncül yaklaşımı ifade eder.

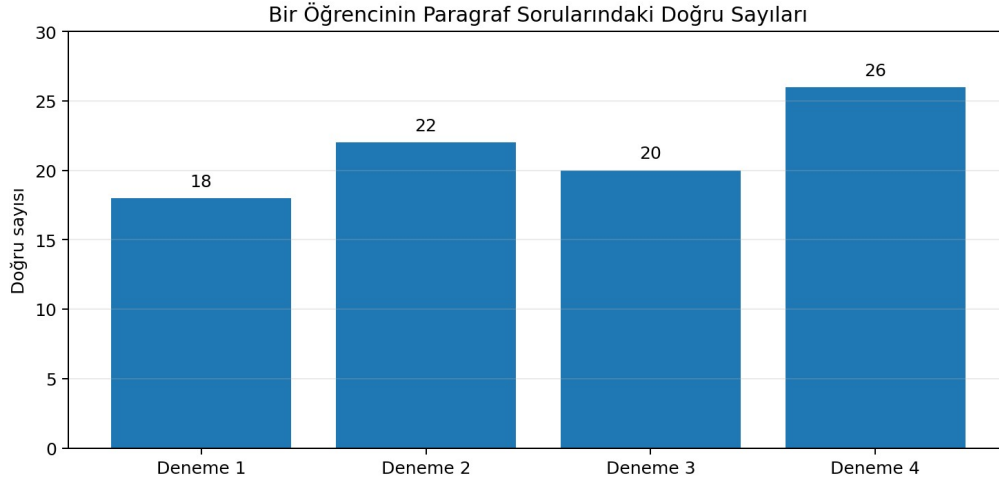
28. Soru [Paragrafta Anlam - Çıkarım]**Doğru cevap: B) Kütüphanelerin işlevi, değişen toplumsal ihtiyaçlara göre genişlemiştir.**

Parçada ödünç verme hizmetine ek olarak internet, atölye, iş arama ve dijital beceri desteği gibi yeni işlevler sayılmıştır. Bu durum, kütüphanelerin toplumsal ihtiyaçlara göre çok yönlü merkezlere dönüştüğünü gösterir.

29. Soru [Görsel Okuma - Tablo Yorumlama]**Doğru cevap: A) Hafta içi yapılan kulüplerin toplam kontenjanı 54 kişidir.****Okuma Kulüpleri Haftalık Programı**

Kulüp	Gün	Metin Türü	Süre	Kontenjan
Merak	Pazartesi	Bilim yazısı	45 dk	18
İz	Çarşamba	Öykü	60 dk	16
Pusulula	Perşembe	Gezi yazısı	50 dk	20
Sahne	Cumartesi	Tiyatro	75 dk	14

Hafta içi toplantılar Pazartesi, Çarşamba ve Perşembe günlerindedir. Kontenjanlar $18 + 16 + 20 = 54$ kişidir. En uzun toplantı 75 dakika ile “Sahne” kulübüdür ancak kontenjanı 14’tür; en yüksek kontenjan 20’dir. Öykü ve bilim kulüpleri arasındaki süre farkı 15 dakikadır. Perşembe toplantısı 50 dakika, Cumartesi toplantısı ise tiyatro türündedir.

30. Soru [Görsel Okuma - Grafik Yorumlama]**Doğru cevap: C) En büyük artış 3. ve 4. denemeler arasında gerçekleşmiştir.**

Doğru sayıları sırasıyla 18, 22, 20 ve 26'dır. Artışlar 1'den 2'ye +4, 2'den 3'e -2 ve 3'ten 4'e +6'dır; en büyük artış son iki deneme arasındadır. Ortalama $(18+22+20+26)/4 = 21,5$; toplam ise 86'dır.

31. Soru [Yazım Kuralları - Ki ve De Yazımı]**Doğru cevap: A) Toplantıda ki sunumların tümü çevre sorunlarıyla ilgiliydi.**

"Toplantıdaki" sözcüğündeki "-ki", ismi niteleyen sıfat türeten ektir ve sözcüğe bitişik yazılır. Doğru yazım "Toplantıdaki sunumların..." olmalıdır. Diğer seçeneklerde bağlaç olan "ki", bağlaç olan "de", "akşamki" ve "belki" doğru yazılmıştır.

32. Soru [Yazım Kuralları - Birleşik Sözcüklerin Yazımı]**Doğru cevap: C) Uzman, olayın bilinç altındaki etkilerini araştırıyordu.**

Somut bir yer bildirmeyen "alt" sözüyle kurulan "bilinçaltı" bitişik yazılır. Bu nedenle "bilinç altındaki" yanlıştır; "bilinçaltındaki" olmalıdır. "Hafta sonu" ve somut yer bildiren "yer altı" ayrı, ara yön bildiren "kuzeydoğu" ve "başhekim" bitişik yazılır.

33. Soru [Noktalama İşaretleri - İki Nokta ve Noktalı Virgül]**Doğru cevap: B) : ;**

I numaralı yerde, kendisinden sonra örnekleri sıralanan "üç grup" açıklanacağı için iki nokta kullanılır. II numaralı yerde ise içinde virgüller bulunan ilk bölümü, ikinci bağımsız yargıdan ayırmak için noktalı virgül uygundur. Doğru sıralama ": ;" biçimindedir.

34. Soru [Noktalama İşaretleri - Kesme İşareti]**Doğru cevap: D) 2026'da düzenlenen yarışmaya farklı şehirlerden öğrenciler katıldı.**

Sayılarla getirilen ekler kesme işaretiyle ayrılır; "2026'da" doğrudur. Kurum ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz: "Türkiye Büyük Millet Meclisine", "Mavi Köşe Bakkaliyesinden". Özel addan türeyen "Ankaralı" ve "Türkçenin" sözcüklerinde de kesme kullanılmaz.

35. Soru [Ses Bilgisi - Ünsüz Düşmesi]**Doğru cevap: E) Küçücük**

“Küçücük” sözcüğü “küçük + cük” biçiminde oluşurken “küçük” sözcüğünün sonundaki “k” ünsüzü düşer: küçük + cük → küçücük. Diğer seçeneklerde ünsüz düşmesi yoktur.

36. Soru [Sözcük Türleri - Zamir]**Doğru cevap: E) “Birkaçı” soruyu beklenenden kısa sürede çözdü.**

“Birkaçı” bir ismin yerini tuttuğu için belgisiz zamirdir. “Bu” sözcüğü “kitap” adını belirttiği için işaret sıfatı; “bazı” sözcüğü “öğrenciler” adını belirttiği için belgisiz sıfat; “hızlı” fiili belirttiği için zarf; “güzel” ise “günler” adını nitelediği için sıfattır.

37. Soru [Fiilimsiler - Fiilimsi Türleri]**Doğru cevap: C) Zarf-fiil - sıfat-fiil - isim-fiil**

“Çıkmadan” sözcüğü “ne zaman?” sorusuna cevap verip yüklemi zaman bakımından belirttiği için zarf-fiildir. “Okunacak” sözcüğü “belgeleri” nitelediği için sıfat-fiildir. “Dosyalamayı” ise ad görevinde kullanılıp belirtme eki aldığı için isim-fiildir.

38. Soru [Cümlelerin Öğeleri - Öge Dizilişi]**Doğru cevap: D) Zarf tümleci - özne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklem**

“Ayrıldı” yüklemdir. Ayrılan “küçük balıkçı tekneleri” özne; “limandan” ayrılma anlamı taşıdığı için yer tamlayıcısıdır. “Sabahın erken saatlerinde” zaman, “sessizce” durum bildirdiği için iki söz grubu da zarf tümlecidir. Sıralama bu nedenle zarf tümleci - özne - yer tamlayıcısı - zarf tümleci - yüklemidir.

39. Soru [Fiilde Çatı - Özne-Yüklem İlişkisi]**Doğru cevap: A) Edilgen**

“Hazırlamak” fiilinin işi yapanı cümlede özne değildir; işi yapan “gönüllüler tarafından” söz grubuyla belirtilmiştir. “Sergi salonu” yapılan işten etkilenen sözde öznedir. Bu nedenle “hazırlandı” yüklemi edilgendir.

40. Soru [Anlatım Bozuklukları - Tamlama ve Paralellik]**Doğru cevap: E) Bu uygulama, öğrencilerin zamanı daha verimli kullanmasını ve düzenli çalışmasına yardımcı oluyor.**

“Yardımcı olmak” fiili yönelme durumu eki ister. İki unsur da aynı yapıda olmalıdır: “öğrencilerin zamanı daha verimli kullanmalarına ve düzenli çalışmalarına yardımcı oluyor” denmelidir. “Kullanmasını” ile “çalışmasına” biçimleri paralel olmadığı için anlatım bozukluğu vardır.